

107
٤٥

کریار
بو هموشو پیک
به ۳ مانک یک
به شش مانک دو
به مالیک چوار روپیه ده دا
اعلان یا ایشیکی خوبی
له پره دواییدا ده نوسریت
بو دو دیر ۳ آنه ده سیسرت

حفتة جاریک دوده چیت

هموشیک
بو پیشکوتن
ده نوسری
—
یکی به آنه یک

— (سال ۲ ژماره ۵۸) — (روز پینچشمه ۲۵ رمضان ۱۳۳۹ ۲ جون ۱۹۲۱) —

هول مجلس اداره موصل

خطبه مشاور

زورم لاخوش بو که ایوم دی لم مجلس اداره
تازبه دا .

دمیک بو حزم ده کرد کوملیکی وایره بی . ایوه پیش
ده زانن امر و مشورت مجلس له لواکانی ترهیه
بلام به بیرمدا رانه ده کیشمت که به پی جزو پیوست
کوملیکی و لم لویه بییت . لبر اوه پیم خوشبو که
حکومت مجلس قضا و اداره دانا . وایشم به بردایت
وده توانم بلیم ام مجلسه بو تاقی کردنه وه یه . اگر چاک
بو ده بی به نمونه بو پی یه دروات . لایشم وایه که
هموتان له ایشدا اکل من هاوری و یک ده بن بشکو
کومله کان باش سرکویت . دیاریشه ایشی ایوه همو
وخت سوک نابیت . لمر تانه ریک خستنی شتی
کران .

بو لمولا زور ایش لمر قرار و دانانی ایوه
ده بیت .

ایوه شتی وادا ده نین که هاوری و
خوشه ویسته کانیشتان بشی تیا هیه .

لام وایه سمر بخو واخلریک ده بن که روت بیت
له ویستنی شخصی امه ایش لمر ایوه و اوانه ی وک ایوه ن

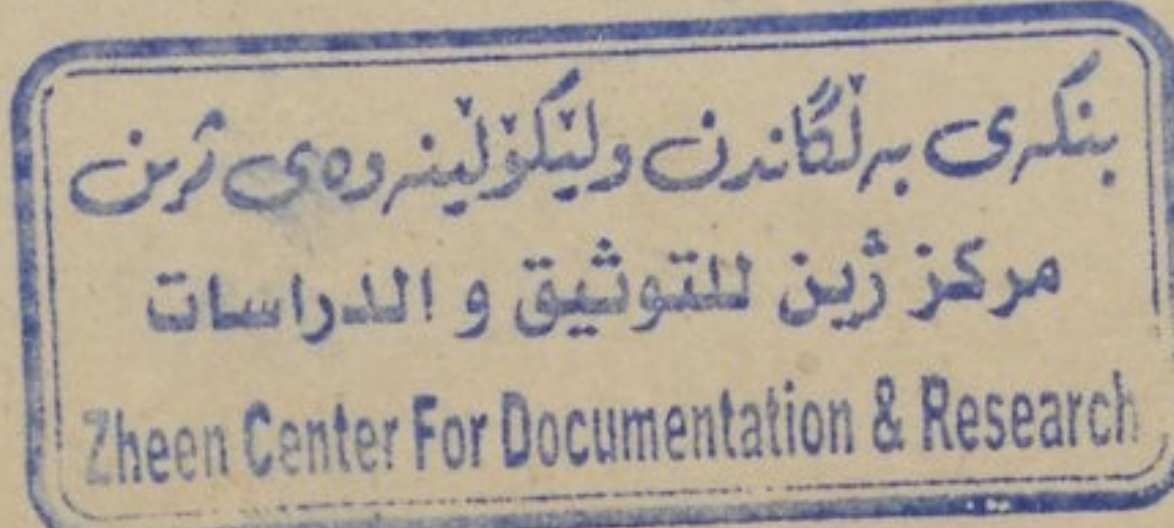
پیویسته . رنکه له هنی ایشدا جیا وازی بیر له ناوتانا رو
بدا . بلام تأکید ده کم که ایوه بو رونه دانی جیا وازی بیر
رای به پیچه وانه و جیا وازی و امده ن که لابی
خوشه ویستی ناو خوتان بی .

ولاتی عراق ایستاکه وختیکی زور کران واده بو بریت
لم وخته دا حکومت پیویسته به یاریهی همو .

اگر ویستان دانانی اداره وطنیه (ولاتی) که باش
سرکویت و خذمتی کوره بکریت . ده بی خود دور بکرین
لوشتانه که ده بی به کزی و همرا له پیری خلقدان .

شتیکی تریش له همو پیویست ترامه یه راکرن و
پاراستنی امینی له همولا . حکومت لسریتی اگر شتیکی و
رویدا که ترسیبی بو امینی باش تی بکوشیت و خریک بی
بو نه هیستنی او نرسه .

دانانی اداره ولاتی شتیکی سوک نیه بوام ولاته چونکه
دین و مذهب متنوع و شعبه جیا جیای زوره . امه لو
ایشانه نیه که بچن روز یا چن هفته یک بکریت . بلام
وک له چن مانکی رابوردو دا کرا . من ناتوانم بیر بکه وه
که یکیک بتوانیت شکی له اخلاصیت حکومت بریطانیه
بی من تأکید ده کم که له ایوه وه دستم کویت شتیکی و
که یاربه بی بو صوکی هموشیکی کران که حکومت کرتوبتیه
امستوی خوی دیسان بو بلاو کردنی پیری اوانه که به

واحقی خریک بونی حکومت آدنه دواوه .
 بلام اکل او پشیویه که سالی رابورد و روی دا له
 لوی موصل بقدر شوینی تر ترس نه بو . بو اوهیش شگری
 اشراف دکریت چونکه بیری راستیان بیی هیئا .
 بخوشی دلیم حالی ایسته باش سرگوتوه . بپیم خوشه
 که ایستا چاوتان له دوشتی وایی که له مانکه رابوردوه کاندای
 بپیم خریکی اوانه بو .

هولیان پاراستنی امینی له ناوام لوایه دا .
 اویش له قاهره دارا که امینی ام ولاته ده بی به قوتیکی
 وایی بیی بهیریت که له اهالی داده نریت . بپرناکه وه
 هیچکس انکاری بریستی ام ایسه بکات . بو بیی
 هیئانی بیی نیرا که قوقی لینی داریت .

ام قوه تهیش له عرب و کورد ده بیت مانکانه نفر
 ۴۵ رو پیه به اکل اغاشه امیدم هیه که ایوه هتا بوتان
 بکریت یاریه ی ام شته مشروعه بدن .

دومینان ایسی طابویه . که پاش خستنی بینینی ایسی
 طابو سوک نیه . بلام امل بو که چن مهندسیک
 بو پیوانه ی زوی پیا بکریت . تا کو کیتی که له وختی
 تورکدا رویدا ایستانه بیت . ایستا تدبیر ده کریت له
 کردنه وه ی ایسی طابو بو بیی هیئانی ایسی اراضی له
 قضای موصل دا پاش تاوا کردنی ام ایسه ورده ورده
 له قضاکانی تریش بیی ده هیئریت .

ناوبازار

باشماویه

بلکه همو کس دیزانی مملکتیک چنده جاده پاک
 و بان وریک و پیک تیدابی اونده خوش و له تجرات
 و مقروبی نخوشی دور ده بی .
 هر وقتیک نقصانیک له داخل ملکدا برچاو بکوی
 بلکه اصولاً لازمه بو جهیک بیان بکری چونکه

نقصانی ملک نقصانی ملتیه معموری ملک معموری
 ملتیه .

کوره کوره کان وایش بدست کاندان له برایش و
 کاری دائمی و زور و اهلد کوی فرق به بعضی نقصانی
 ناکن له ناوبازار و بخصوص له قیصریه کاندای بعضی سر
 سوچ که اساساً دکان نبوه و بواسطه چواردار و
 قفزه یکی شر و کورسیکی شکاوه وه ناوی دکانیان لی ناوه
 و کو سینی خوان هیئاویانه ته ناو کذره ره بوته باعث
 تسکو نرسی کذرو مروو عبور خلق . بی دکان
 درست دکری فقط له اصول خویدا درست دکری اگر
 و کو بیان مان کرد ام نوعه جیکایانش ربک و پیک چاک
 بکری و هیچی له هیچی زیانربنی انتظام وفرحیمکی زورتر
 ده دا به شار و بازاره کانت .

جا بو امهیش چاوه روانی همت جناب رئیس
 بلدییه و مجلس شارده کین .

ص

م : ف

ما

اصب تاودان

اگر تماشای پره پره کافی تاریخ روز هلات بکین
 ایدنین او یاریه و مسابقانه که امروله آورو پادا اگری
 و کراوه به عادت یکی بوه له رسم و عادتی بنچینه قوم
 ولات روز هلات بلام بواسطه رابوردنی زمانه و به
 پیویستی حکم برزی و نژی او عادتیه که ایمه استعداد
 شسر کردن و آزا پیمان پیوه هیو که اویش امروله عادتی
 وازی هیسراوه و ازمان لی هیسراوه و به پیچه وانه بوته
 جیکه تماشای تواری بنچینه آورو پاییه کان هر وها
 اوانه یان له درجه تاتواری یکاندوه به درجه تواری
 بلام دوباره اگر توزی خیال فلسفه خومان بنچینه سر
 زمانی تازه ایبیین که تاوا عادت و اخلاقی ایمه که شایان

تعریف بی معنی به عبارتی کمتر مدنیتی روز هلات که
بوته جیکه نماشای آور و پایمه کان و ورده ورده او اینان
یکاندوته لای زورو .

هر به واسطه حکم برزی و نزمی و تی یکاندنی
(کل شیئی یرجع الی اصله) اتوانین بره بره مدنیست دوا
کو توی خومان بکه پینه، وه درجه توای .

غرض له کردنه وه بخت سر و رسم چونیتی اسپ
تاودان و یاری کردنی کوچان و شت و شتیره . نالیم که
لم مملکه دا به توای له فکر چوته وه بلام هر و کو
پیویسته ناکری و نه کراوه به عادت اگر بمانه وی خومان
مشغول بکین به شتی کیف خوشی و فنی پی پیدا بی
له روزانی مبارک خومان شتیگان نیه . لبر اوه بو جرنی
و مضان به واسطه زوری توجه و مرحمت جناب
قوماندان عسکری کپتان فیتس کیفن و رتبه داره کانی
تری انگلیس بو روزی ده و یانزه و دوازده مانگی جون
دست کرا به دانانی او شتانه که پیویسته بو و لاخ تاودان
و یای تری . هر و کو تی کیشتوین له قضاکان هل بر تراو
بو داخل بونی ام یاریانه داوا کراوه و له خلق سلیمانیش
او کسانه ایانوی داخل بن به کمال کیف خوشی قبول
اگرین وابی له اولی مانگی جون هتا و کو پینجی اسم
خویان بنیرن بو دائره عسکری تاو کو اوانه داخل
ابن بناسرین پروغرام یاریه کان جوی جوی
پی نشان ادری .

۶

پروغرام و لاخ تاودانی لوی و خلق سلیمانی
له روزی دوازده هم له ساعت نوه وه

ژماره
۱ کوملی اول که و لاخ تاو ادهن ضابطان و ماموران
انکلیسین . ۱۲۰۰
بوتی کیشتن و چاو بی کوتنی اصول و قاعده
ام یاریه امان کراون به هول کومل .

ژماره
۲ و لاخ تاودانی کوملی خلقی قضای چم جماله . ۱۲۰۰
۳ و لاخ تاودانی اونباشی و چاوشه کان سواری
لوی یه . ۸۰۰

پیویسته همو سواریک سواری او و لاخ بی
که لوه پیش دراویتی و سواری بوه .

بو داخل بونی ام یاری یه لم کومله هر یکی
۳ روپیه اسپریت .

اولکس که له همو کس پیش اکوی بستو پینچ
روپیه و نیوه او پاره یه که له تاودره کانی
سندراوه ایدریتی .

دومین کس که لوانیتر پیش اکوی
نیوه کینری ادریتی .

۴ و لاخ تاودانی نفر سواری لوی یه . ۸۰۰

له همو طاقی چوار سواری داخلی ام و لاخ
تاودانه ابن .

ابی همو نفریک سواری او و لاخ بی که له
پیشه وه دراویتی .

اول کس که له همو کس پیش اکوی چل روپیه
ادریتی .

دومین کس که لوانیتر پیش اکوی پانزه روپیه
ادریتی .

۵ و لاخ تاودانی سواره کانی خلقی قضای سلیمانی یه . ۱۲۰۰

۶ و لاخ تاودانی ضابطان لوی سلیمانی یه . ۱۲۰۰

ابی همو ضابطیک سواری اسپری خوی
یدت .

لوضابطانه که داخلی ام و لاخ تاودانه ابن
یکی پینچ روپیه اسپریت .

به اول کسین پنجا و نیوه او پاره یه که لیان
سندراوه ایدریتی به دوم کس نیوه کینری
ادریتی .

ژماره
 ۸ ایستر تاودانی تقلیه لوی به
 ۴۰۰ ابی همونفریک سواری او ایستره بی که بدستیه ویتی بو ایش .
 به اول کس چل روپیه ادریتی
 به دوم کس پانزه روپیه ادریتی
 ۸ و لایخ تاودانی کوره بو خلقی لوای سلیمانی به ۱۲۰۰
 له همونقضایک چوار سواری که له
 سواریه کانیتریان پیشکوتن بون داخلی ام تاودانه
 ابن

۶

تلغرافی که له بغداده وه هاتوه

امه نسخه عفوئی عمومی به بو پی به که له لاپنی
 (حضرت پادشاه) بریطانیاه امر صادر بوه . جناب
 مندوب السامی اعلانی ده کات امه عفوئی عمومی به بو
 مجرمین سیاسی دستی پی ده کریت له ۳۰ مایسه و د بو
 پی به که لای خوارو نوینراوه .
 هولیان عفوئی اوانه که له هر ای ۱۹۲۰ دا بون
 جرمیکی وایان اسر بی که پیچه وانه ی حکومت بو بی .
 به پی مساعده برلا کردنی چیس و اوانه که کیراون
 وایزن بو اوانه که له فراردان بینه وه . وهیچ ترسیان اسر
 نیه که محاکمه دهن چکه مانه .
 ۱ - او نفرانه که به اجرت له دائره حکومتدا ایشیان
 ده کرد وله هر اکه یشندا هیون . اوانه یش هچکس
 به پی خدمت و استحقاق تماشای ده کریت
 ۲ - او نفرانه به پی تعدا و کرده وه یان پرسیان اسره لو
 جرمانه که کردویانه وایستا له عدالت رایانکرده .
 (۱) شیخ ضاری و کورانی خمیس و سلیمان سرب و
 سلومی کوران مجبای . دهام کوری فرحان امانه
 هموله عشیرتی زوبعن . همو مهنم به کوشتنی
 کولونیل لیچمن یا نحریک بو کوشتنی .
 (ب) جمیل بک و حمید افندی دیبوتی مهنم به نحریک
 و یکسر کشتنی یوز باشی بالو و ملازم ستورات و
 ایش بدستانی تری حکومت له تلعفر دا .
 (ج) جاسم المصیلی له عشیرت مهدوجه مهنم به کشتنی
 یوز باشی بریکل .

(د) محمد ملا محمود له الباهاشا مهنم به کشتنی ملازم
 براور فیلد . حسن العبد و جاسم العود له عشیرتی
 بنی نمیم که مهنم به کشتنی میسنر بو کانن .
 (ه) ناصر کوری اریضیر و علوالجاسم و کوری درمدی
 و اوسیان که مهنم به کشتنی هنی اسیری
 بریطانیه .
 (و) بسبوس کوری محای و نعمه کوری دهنیه هر
 دوکیان له عشیرتی جوابرن و مهنم به کشتنی هنی
 ضابط طیاره .
 (ز) فالج کوری حاجی سفرالعجوب له عشیرتی جوابیر
 و مهنم به نحریک و کشتنی ملازم هدکر و پینچ له
 عسکری بریطانیاسر پاپوری کورین فلای .

بندی دوم

امه له حق اوانه به که له هر ای سالی ۱۹۲۰ دا
 دخیان نیه بلام قباحتیان هیه و رایانکرده لبر هنی
 شتی و متعلقه به جرمی سیاسی که له پیش او هر ایه دا
 کراوه .

جناب مندوب السامی خریکه بو امه که شتیک بو
 اوایش بکرت و لم عفوئه بشیان بی . بلام تماشای ایش
 هر کسسیک به جیا ده کریت هچکس به پی کرده وه
 خوی .

اوی دده ویت رسماً داوای عفو بکات مراجعت
 به نزدیکترین مأمور انکیلیس یا جناب مندوب السامی
 بکات .

لازمه بزانتیت ام اعلانه بو اوانه نیه که لپاش تو او
 بون و اقدامات عسکر له سالی ۱۹۲۰ دا جرایان کرده
 و هیشتا له فراردان .

پ . ز سرپرسی کوکس مندوب السامی

۶

بوزانین

له لاپنی او اعلان و تلغرافی حضرت مندوب
 السامی به که لم نسخه به دا چاپکراوه . جناب حاکم سیاسی
 سلیمانی که ایستا له بغداده بو خصوص شیخ محمود اکمل
 مندوب السامی قسه و باسی کرده حضرت مندوب
 السامی بردانی شیخ محمود قبول ناکات .

پ

۶

له چاپخانه حکومت له سلیمانی چاپ کرا .